

Universitätsbibliothek Wuppertal

Epistolæ obscvrorvm virorvm

cvm inlvstrantibvs adversariisqve scriptis

Textvs

Hutten, Ulrich von

Lipsiæ, 1864

Ein satyrischer Tractat in Reimen auf Alvelds zu Weymar gehaltene
Disputation

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-976](#)

dis, quum omnibus modis in Martini partes abeant. quorū enim attinet sacratissimum nomen IESVS tuis Romanitatibus præscribere, quum Franciscani, Romanenses et Ecciani sitis, non Christiani? Sed de his latius paulo post. Vale interim Alveldialiter, ex Paradiso, secundo anno postquam tu ex insano factus es stultissimus. 5

[Ad hunc Pasquillum Marranum, cum Lipsienses imprimis et Alveldium, parum quidem ingeniose et facete, exagitent, appendicem ex Kappii libro (*Kleine Nachlese II. p. 520, sqq.*) exhibemus quæ sequitur.]

**Ein Satyrischer Tractat in Reimen auf Alvelds zu
Weymar gehaltene Disputation.** 10

Aus einer coäven Copey.

M. D. XXII.

Tractatus metricus de Wimariensi disputatione,
in laudem præsertim Elatissimi ac divinissimi Fratris,

Patris Augustini Alveldii, 15

Lipsiensis magistri, Ordinisque Minorum professi sinistri
decantatus et magno labore comportatus.

*Carmen Iambicum liricum monocolon, acatalecticum etc.
et Archelochium, mira suavitate compositum.*

O regina Musarum, delicatissima Alecto,
Adsis cum pulchris crinibus tuo metristæ dilecto,
Meos quandoquidem oculos ad te suppliciter flecto,
Ut describam disputationis actum
5 Nuper in conventu Wimariensi factum,
Cum fratum minorum ignominia peractum;
Huius, inquam, solennis disputationis
Grandisque cucullatorum contentionis,
Qui cito redacti sunt ad metum redargucionis,

10 Ubi aderat Henricus Marquardi, generalis sinister,
Et præsidebat Alveldius, Lipsiensis magister,
Responditque quidam Minorum ordinis professus sinister.
Hic, inquam, Henricus Marquardus,

In quo non est amor fraternalis,

15 Est purus sophista et logicus modernus,
Attamen est gloriosus in utraque milicia,
Vir strenuus de modica pericia,
Qui facit omnes actus sine tristitia.
Ille reprehendit nuper Philippum Melanchthonem,

20 Qui si sciret, redderet ei bonam talionem,
Ut fieret notus per omnem regionem:
Appellavit ipsum passionatum grammaticam,
Parvumque socium et blesum Iudaistam,

⁴ sec. a.] a. 1522. ¹¹ Copey] Spalatini. Kappius prænotavit „In den Epistolis obscurorum virorum sind viel dergleichen Reime, obwohl von andern Materien, zu finden.“ ¹⁹ Archelochium, sic K. ¹ Alecto] Furiarum una. ⁹ metam?

Imo mendacem poetam vanumque Gr̄cistam.
 25 Credo tamen, quod Philippus scit plus in theologia
 Quam Marquardus de sua Scotistria
 Atque de tota sua merdosa sophistria.
 Dicit Philippi studium pulverulentum,
 In quo ipse non intelligit unicunq; elementum,
 30 Dignus ut comedat rusticum pulmentum;
 Et de literis Gr̄cis Marquardo nulla est contencio,
 Quia in Scoto de illis nulla fit mentio;
 Ideo dicit quod inutilis est ipsarum inventio.
 Alveldius autem est egregius disputator
 35 Grandisque et horrisonus clamator,
 Et in Parvis logicalibus glorirosus triumphator:
 O summe deus, quam egregie scit clamare
 Brachiaque, nasum et oculos hinc inde levare,
 Et veritatem pro falsitate negare,
 40 Et adducta per eum nihil faciunt ad propositum,
 Sed potius intendunt in contrarium et oppositum;
 Et hunc dicunt ipsum habere morem solitum.
 Contra Martinum Lutherum scripsit pulchrum commentum,
 Revera aridum Malagma et inutile p̄dicamentum,
 45 In quo ponit suę theologie fundamentum;
 Disputat in eo de congruo et con̄digno,
 Et an liberum arbitrium sit in arido ligno,
 An noverca conveniat cum privigno;
 Atque de Antichristi Romani monarchia,
 50 Quam probat ex arte vetita sive micromantia,
 Quia nihil de hoc reperitur in vera theologia;
 In quo ostendit suum altum ingenium,
 Ut videatur superare Erasmus et Frobenium;
 Et ut ipse putat Augustinum Aurelium.
 55 Quod tamen Martinus non permisit inultum,
 Quia vexavit ipsum tanquam fatuum et stultum,
 Cum nihil scripserat quod esset rectum et cultum,
 In disputatione scit allegare multas scripturas,
 Quas per impossibile trahit et figuratas,
 60 Sed mox cum sonitu perituras.
 Quando aliquis non credit suis allegationibus
 Suisque ineptis et insulsis racionibus,
 Imo suis criminosis probationibus,
 Rogat poni biblia ad certamen,
 65 Ut suę ignorancię querat relevamen;
 Sed in ea ad suum propositum non invenit unum gramen.
 Extraxit ex cappa valde novum librum,
 Quem multis ossis nondum fecit integrum,
 Quod ostendit ipsum in theologia valde pigrum.
 70 Ipse scivit per orationem disputationis per diapente cantare

³⁴ Alveldt supra v. 34. hab. K.   ⁵³ Frobenius, celebris Basiliensis bibliopola
 qui Erasmus apud se receperat.   ⁵⁴ S. Augustinum.   ⁶⁶ offis K.   ⁷⁰ diap.] Quinte.

Et more asinorum dulciter resonare;
 Sed in theologia solet valde frigide philosophare.
 At ne obliscar fratrī respondentis
 Ob honorem domini pr̄esidentis,
 75 Nam ambo non erant sanq̄ mentis,
 Et antequam irent ad disputationem,
 Fecerunt unam bonam compotacionem,
 Ut possent audacter ad omnia reddere rationem:
 Quod quidam puer astans bene notavit,
 80 Qui illos ‘potos asinos’ vocavit,
 Nec in hoc, credo, multum peccavit.
 Et monachi de respondente non bene cogitaverunt,
 Quod ipsum auritum asinum in convento sede posuerunt,
 Quo circumstantes ad risum commoverunt.
 85 Attamen dico quod est monachus superbus
 Et in omni genere scibili valde protervus,
 Sed in theologia vix beanitus servus;
 Scit allegare multa et infinita loca,
 Quę non reperiuntur in biblia tota,
 90 Nec in aliqua omnium scripturarum quota.
 Et licet aliquando bene dixit aliqualiter,
 Attamen (Marquardi iudicio) non totaliter,
 Sed pocius grossiter et ruraliter;
 Ideo Marquardus dixit ipsum h̄ereticare,
 95 Volens eum inter Picardos numerare,
 Ita voluit suum socium infamare;
 Sed hoc fecit tantum iocose,
 Imo, ut verius dicam, multum dolose,
 Attamen nec valde artificiose:
 100 Quia circumstantes hoc bene intellexerunt,
 Et ipsos mox suspectos habuerunt,
 Atque eorum versuciam cito odoraverunt.
 Sed hi disputantes commiserunt ambitionis crimen,
 Et disputando non intraverunt rectum limen:
 105 Ideo propter suam superbiam sentient malum finem;
 Quia quę ab ipsis sic fiebant,
 A malicia initium sumebant,
 Ideo huic negocio vigiles intendebant,
 Et noluerunt diu ante publicare disputationem,
 110 Ne forte innotesceret per aliquam regionem,
 Et ipsis vergeret in scandalum et confusionem.
 Sic volebant inter se solum disputare,
 Ut nemo posset eorum conclusiones negare
 Aut ipsos in aliquo oppugnare.
 115 Sed celaverunt disputationis acta
 Suaque mirabilia dicta et facta,
 Ut a viris doctis manerent intacta.
 Et Alveldius in peroratione sibi disputationis conclusiones reservavit,

⁹⁵ Picardos et Bohemos promiscuo h̄ereticos tum appellabant.

Et multa alia inutiliter boavit:
 120 Et tamen parvum honorem inde portavit.
 Putabat se posuisse nos in c̄elos,
 Sed mox audivit triste melos,
 Cum videret contra ipsum insurgere fortis camelos,
 Quia Deus evertit ipsius intentionem,
 125 Per doctorem Langium, meum commilitonem,
 Qui ipsum facile coegerit ad redargutionem.
 Langius cum insperato ecclesiam intraret
 Seque ad disputandum pararet
 Et nonnullos Erphordenses secum portaret,
 130 Mox posuit ipsi gloriosum Cantate,
 Ut canerent Requiem sine Laudate.
 Hoc vos, reliqui Pharis̄ei, notate.
 Quando Alveldius cum suis volebat multa dicere,
 Tunc nihil poterant contra Langium proficere,
 135 Quia scivit eorum deliramenta per scripturam sacram reiicere.
 Et cum Langius reprobavit cucullorum abusum,
 Reddidit Alveldium totum confusum,
 Quia non putabat hunc puerilem lusum,
 Ego quasi acquisivi stranguriam,
 140 Quando vidi monachorum ruditatem et incuriam
 Ostendencium se in scienciis habere penuriam.
 Et ceteri assidentes monachi Minores
 Erant beani et avari caseatores
 Ac apud simplices pessimii adulatores.
 145 Qui etiam valde dulciter riserunt
 Et inter se ridendo conversaverunt,
 Quum Alveldius dixit quę pro suo ordine fecerunt.
 Sed erant valde simplices socii,
 Quemadmodum sunt illi lusci et luridi Ochsenfurdi,
 150 Istique parvi et grisei Ratzenkuvii.
 Sed ut redeam unde sum digressus,
 Dicam adhuc modicum, antequam sim fessus;
 Postea faciam breves dictaminis recessus.
 In disputatione Alveldius clamabat usque ad cēlum,
 155 Sed in sua pharetra nullum habuit bonum telum,
 Et omnibus suis dictis obduxit nigrum velum;
 Atque adduxit valde frigida argumenta,
 Fantasias vetularumque figmenta,
 Que a multis reputantur deliramenta.
 160 Sed nihil per clamores suos promovit:
 Nam qui nescivit ipsum, fatuum cognovit,
 Omnesque assistentes ad risum commovit.
 Dico tamen quod est homo ingeniosus,
 Et contra bonos mores multum malitiosus,
 165 Imo in omnibus suis dictis criminiosus.

¹²⁵ Ioannes Langius, Augustinianus, theol. dr. Erfurtensis contra Alyeldium disputanti Aegidio Mechlerio praeſidebat. ¹⁵⁸ Fant.] nugas.

Sed scit se tam amicabilem ostendere,
 Quod neminem videatur offendere,
 Et de sua probitate verbis et factis contendere.
 Scripsit ad doctorem Langium Epistolium,
 170 Quod in se habet venenum et infelix lolium,
 Et in eo mirabiliter tribulavit folium.
 Sed Langius ei bonam vicem
 Expedivit ipsum tanquam vilem meretricem
 Et sicut formosam balneatricem.
 175 Vult ire disputatum ad Erphordiam,
 Sed ibi nihil impetrabit per misericordiam,
 Neque inveniet in iunioribus theologis socordiam:
 Erphurdenses non curant suas frastas scolasticas,
 Quas appellant opiniones fantasticas;
 180 Expetunt veras doctrinas theologicas.
 Mihi placaret ut iret Venecias vel Vicenciam,
 Ne acquireret super caput suum pestilenciam,
 Quia nullam mendaciorum habet impudenciam.
 Sed Alveldius non gustabit ullam mortem,
 185 Neque cum hominibus senciet communem sortem,
 Quia inter nigram computatur angelorum cohortem.
 Et iam ad finem laboris pergo,
 Quia nimium Alveldii laudibus me immergo,
 Quod est contra suum rostrum, quem portat in tergo.
 190 Det deus Alveldio suam pacem,
 Qui cum cycada habet linguam loquacem
 Et contra bonos mores multum mendacem.

Ad Augustinum Alveldianum Hexastichon.

Delicatissime Alveldi, his te metris honoravi,
 Teque eterne memorie consecravi,
 Quia nomen tuum eleganter commendavi,
 Multaque tua laudabilia facta laudavi,
 Et tuam disputationem ad astra levavi:
 Nec in hoc, credo, multum peccavi.

Ad lectorem.

O socii, nolite sic ridere,
 Sed discite risum continere:
 Mox debetis pulchriora videre:
 Post responsionem Langii acceptam
 Maioremque occasionem adeptam
 Dabo huic morbo sanam receptam.

* * *

O lappa Cappa, ein Kleindt du bist,
 Und der monch, der in der Cappen ist,
 Der ist also voller arger list,
 Als meniger faden in der Cappen ist.

¹⁷³ Expedibit *K.*   ¹⁷⁵ Erphordiam *K.*   ¹⁷⁸ frastas = frascas, *frasques*, im-
 portune dicta.   ¹⁸⁰ sic.